

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 22.

V Ljubljani, v soboto 26. januarija 1895.

Letnik XXIII.

Kamen spodtike.

Pri šolski debati v koroškem deželnem zboru omenjali so se tudi sklepi I. slov. kat. shoda. Poslanec dr. Abuja je namreč trdil, da je g. Einspieler stavil na omenjenem shodu predlog, naj se kat. shod izreče, da oporeka krivični vravnavi ljudskih šol na Koroškem, da pa je bil ta predlog na shodu odklonjen oziroma, da se je naznanilo gosp. Einspielerju, naj ga umakne. — Temu nasproti omenil je poslanec Einspieler v deželnem zboru, da se omenjeni predlog ni odklonil, marveč, da se je vsprejel z malo stilistično spremembo.

„Narod“ ki je v četrtek poročal o šolski debati v koroškem deželnem zboru, je porabil tudi to priliko, da je mahnil po katoliškem shodu seveda le — v zrak! Piše namreč: „Znani dr. Abuja je napadal duhovščino, dokazoval, da morajo koroški Slovenci nemški znati, ako hočejo živeti, trdil, da so slovenske zahteve le vspeh agitacije in končno izkoristil prvi slovenski katoliški shod in njegovo postopanje pri resoluciji o koroškem šolstvu. Abuja je seveda malo — pretiraval. Trdil je, da je katoliški shod odklonil, oziroma da je Einspieler umaknil svojo resolucijo, dočim se je, kakor je to konstatiral tudi Einspieler, resolucija le stilistično premenila, s tem pa jej vzela ost. Vsekako je za narodni značaj katoliškega shoda značilno, da se morejo nemški liberalci nanj sklicevati, kader gre zoper koroško Slovence.“

Iz tega razvidimo, da so sklepi I. slov. katol. shoda kamen spodtike našim nemškim kakor domačim nasprotnikom. — Proti nemškim liberalcem ne bomo branili sklepov I. slov. kat. shoda, ker njih napadi ne segajo v naš narod, pač pa moramo storiti glede svojih domačih nasprotnikov.

Ze za I. slov. kat. shoda so „Narodovci“ delali veliko šuma zaradi stilistične spremembe resolucije o ljudskem šolstvu, to pa samo zaradi tega, da so nasprotovali na shodu navzočima knezoškofoma ljubljanskemu in lavantinskemu, ki sta se izrekla za stilistično premembo dotičnega predloga: Sedaj zopet „Narod“ porabi to priliko, da brez povoda udriha po kat. shodu, češ da je značilno za narodni značaj katoliškega shoda, da se morejo nemški liberalci nanj sklicevati, kader gre zoper koroške Slovence.

Najprej omenimo, da ni kat. shod s svojimi sklepi kriv, da ga je zlorabil pri tej priliki poslanec Abuja, pač pa tisti, ki so zavijali sklepe kat. shoda ter o njih neresnično poročali svetu. V prvi vrsti ta krivda zadene „Narod“.

Da bi liberalni Nemci na podlagi sklepa kat. shoda ne mogli zlorabljati shoda proti koroškim Slovincem, to spričuje resolucija glede ljudske šole, sklenjene na kat. shodu. O tej resoluciji lahko rečemo, da se še na nobenem slovenskem shodu ni tako odločno povdarjalo, kakšna mora biti ljudska šola, da bodo Slovenci z njo zadovoljni, kakor uprava na I. slov. kat. shodu. — To trditev najkrepkeje podpremo, ako ponatisnemo sklep kat. shodu o ljudskem šolstvu. Ta se glasi:

„Prvi slov. kat. shod zahteva, da najvišja šol. uprava postavi ljudsko šolo in učiteljske pripravnice na edino pravo pedagogično-didaktično podlago materne jezika, kakor to zahtevajo državno-osnovni šolski zakoni, da je torej učni jezik na šolah Slovincem namenjenih slovenski. Zato katoliški shod tudi zahteva, da se umaknejo temu nasprotni učni načrti iz male šole, kakeršni se nahajajo posebno po slovenskem Koroškem, ter smatra vsako drugačno vredbo ljudskih šol kot nepostavno.“

Katoliški shod nadalje zahteva, naj vis. šolska oblastva v vseh deželah, kjer bivajo Slovenci, to je

po Štajarskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem iz pedagogično-didaktičnih vzrokov skrbe tudi za slovenske manjšine tako, da se povsod, kjer se nahaja postavno število slovenskih otrok, osnujejo katoliške javne ljudske šole s slovenskim učnim jezikom. Če pa število slovenskih otrok ne dosega postavnega števila za ustanovitev slovenske šole, in jih je najmanj deset, naj se otroci v skupni šoli ločijo po maternem jeziku v skupine ali oddelke. Samo ob sebi se razumeva, da ima dotični učitelj več bitih obeh učnih jezikov. Sploh pa naj se šolski otroci v vsakem številu, če je le mogoče, v krščanskem nauku podučujejo v svojem maternem jeziku.“

Tako se glasi doslovno odstavek resolucije glede ljudske šole. Vprašamo: Na katerem slovenskem shodu se je vprašanje glede ljudske šole za Slovence bolj temeljito, jasno in odločno povdarjalo, kakor na I. slov. kat. shodu.

In vkljub temu vendar ti neprestani neosnovani napadi od strani „Narodovci“! Kedor ima torej le količkaj smisla za resnico in pravicoljubje, mora priznati, da se s tem dela nahajša krivica I. slov. kat. shodu in nam, ki smo si zbrali njegove sklepe za svoj program. Ali je to narodno delo, nato nam pač ni potreba odgovarjati.

I. slov. kat. shod naj ne bode Slovincem kamen spodtike, ob katerem bi si po nepotrebnem ubijali svoje najboljše moči, marveč bodi vogelni kamen, na kateri gradimo svojemu narodu srečnejšo prihodnost!

Občni zbor katol. polit. društva.

(Govor predsednika kanonika Kluna.)

Ker se je sošlo zadostno število častitih članov katoliškega političnega društva, otvarjam sejo, pri srčno pozdravljam vse in si jemljem čast, slavni

LISTEK

Na reti in rešetu.

II.

Gospod urednik!

„Rapidno“ je posrkal požrešni jug „meterski“ sneg in tiko uslišal prošnjo našega pesnika:

„Ráztaj se mi snežec, ráztaj“ . . .

Celó Vašega vremskega dopisnika je ta nenadna izprememba navdušila toliko, da je želel svojemu „direktorju“ podobo sneženega moža. Toda on si želi kakor še marsikdo drugi, „velci páni“ pa le pojó svojo pesen, ne meneč se za to, ali je ljudstvo zadovoljno ali ne:

„O radostné cestovani,
Jaké mají velcí páni!
Čtvero panů na voziku,
Jeden spí a druhý dřímá,
Třetí živá, čtvrtý dýmá,
Vozka kleje na kozlíku.
O radostné cestovani,
Jaké mají velcí páni!“

Toda naš kmet pravi: „zima pa gospoda nič ne prizanaša“. Tako je. Ze smo se veselili solnčne toplote in kopne zemlje, kar se začno razpenjati pod nebesom vsi „čopasti“ oblaki, kar jih ve nasteti učenjak. Katerih je bilo več, ne vem: ali re-

patih ali čvežnjatih ali mrežatih ali pernatih ali ovčjih. Kmalu na to se začno pretepati po vzduhu sneženi „plašarji“ in — zima je spet pri nas.

Prav Vam je, g. urednik! da Vas je spet enkrat „zašil“ tisti mož z velikimi škarjami in še večim šilom! Kaj pa kritikujete postopanje koroških nemško-liberalni učiteljev? Ali ne veste, kakšno imuniteto vživajo ti gospodje? Le prašajte može, ki imajo svoje stolce pri okrajnih šolskih svetih? Se poslancem ni vselej tako mila, kakor ste lahko opazili v aféri državnega poslanca Spinčiča. Toda — ne smem dalje. Res da ima ribniška „rajta“ tudi svoje privilegije, toda prerodka je, lahko skozi pade kak klas in še take niso te privilegije, kakoršne je pripisaval drž. poslanec Šajhar proti ministru Madejskemu tistim možem, ki orožje nosijo „in Friedenszeiten“. Da pa se vendar ne vrnem spet k vremenu, (kar pa o tem času ni zameriti!) in da me ne zadene preveč Preširnova puščica:

„Kdor govoriti, kaj ne vé,
Ta vreme hval' al' toži . . .“

povem Vam, da kar mi piše notranjski prijatelj o „kurzu“: „Nasledki zlate valute kažejo se že pri nas. Nedavno je napredno-národni „rodoljub“ kot narodno darilo dobil nakazano „zlató uro“ za zasluge, ki si jih je pridobil kot napredni agitator. Seveda on pravi, da ne agituje, ker mu bajé to njegov stan prepoveduje, toda na narodni „borzi“

je to vendar-le napredek. Tudi štiraki in dvajsetice so izginile iz prometa, ker gre tak drobiž prav dobro za „bombone in rožiče“. Petdesetaki so še v prometu, ker borba za uje še ni končana. Predno pa se razpišejo nove volitve, tedaj bode notranjski Rotšild že pritisnil na „kurz“ in notranjski Plener bode zadovoljen z nikljem, katerega pripravljajo v Hefajstovi kovačnici in katerega bode on kot zagovornik seveda največ odnesel. Seveda izbirčen Plenarček ni in dasi rad pobaha v svojem glasilu na sodne razsodbe, da bi tako vplival na javno mnenje, vendar pozabi povedati, kadar mu kak tak „manever“ izpodleti.

Gospod urednik! Današnji vek bi jaz nazival panamski vek. Res da se izdajam za učenca Spinoze, katerega še dunajski vseučelišni rektor pohvali v deželnem zboru, dasi njegove čifutske hipoteze o ekstenziji in „kogitaciji“ ne odobravam; res da je Spinoza tudi neke vrste pan-teist, toda ta „pan“ ima zameniti „grudo“ z denarjem in tudi češki „pan“ je nedolžen pri pan-amski aferi. V blaženi Francetovi državi že kmalu ne bodo mogli najti nobenega, ki bi bil še brez-panamski in za to ni čuda, da je zasel zadnje dni častni predsedniški stol v pariškem „Elizeji“ nekdanji strojar. Ime sicer kaže, da je znal strojiti, a če zna tudi ljudi tako strojiti kakor njegov prednik Kazimir Perier delavce v svojih rudnikih, pokazala bode bodočnost. — Crispi

skupščini kot vladnega zastopnika predstavljati gospoda policijskega komisarja Vračkota.

Gospod tajnik podal Vam bo natančneje poročilo o delovanju pol. društva v preteklem letu. Iz njega boste sprevideli, da je naše društvo, kakor prej tudi v preteklem letu neprestano zasledovalo politično gibanje in se v odborovih sejah, kakor tudi v svojih javnih shodih bavilo z najperečimi vprašanji.

In če tudi ne moremo reči, da bi se bilo politično obnebbe v zadnjem letu kaj bolj zjasnilo, moremo pa zagotovljati, da je imelo katoliško-politično društvo vedno pred očmi blagor našega milega naroda ter po vsej svoji moči delalo na to, da so se tudi zastopniki njegovi, ki se drže načel našega društva, v javnem življenju, v deželnem in državnem zboru zmerom potezali za blagor in napredek našega naroda v kulturnem in gospodarskem, v duševnem in gmotnem oziru.

Da ne bodem predolg, hočem omenjati le važnejših rečij, da boste imeli priliko razsojevati, ali so prav ravnali slovenski zastopniki, ali ne, in si zlasti napraviti pravo sodbo o koaliciji in njenem vplivu na državno in deželno gospodarstvo.

Pred letom dnij pri zadnjem občnem zboru razpravljaj sem razloge, za so vplivali na sestavo koalicije ter pripravili konservativno slovenske državne poslance, da so ostali v konservativnem klubu in se z njim pridružili koaliciji. Rekel sem, da koalicija ni zjedinjene ali stopljenje, ampak le združenje raznih strank v rešitev važnih in za državno gospodarstvo potrebnih zadev. Zato smo stopivši v koalicijo s konservativnim klubom povdarjali, da se vsled tega ne odpovemo svojim verskim in narodnim zahtevam, ampak da se hočemo pri vsaki priliki za nje potezati, kakor prej. Ob enem pa smo svoj obstanek v tej družbi odvisen naredili od uspehov, ki jih dosežemo v koaliciji.

Prav je toraj, da po preteku jednega leta vprašamo, kakošni so ti vspehi?

Da pa moremo odgovoriti na to vprašanje, treba je prej rešiti drugo vprašanje, ki je s tem v tesni zvezi, namreč vprašanje, zakaj volilci na Dunaj pošiljajo svoje poslance, ali zato, da se tam kujajo in prav hudo zabavljajo, ali da kolikor mogoče pridobé za svoje volilce, za svoj narod in deželo v kulturnem in gmotnem oziru?

Gospoda moja! V opoziciji biti je kaj lahko in prijetno. Poslanec še ni treba na Dunaju biti, ampak prav lahko brez vse skrbi doma tiči, si sestavi kak strupen in zabavljiv govor, potem pride k seji na Dunaj, se zuebi svojega govora in zopet lahko odide ter se povrne proti koncu nzsaj, da spravi dijete ali dnino, katera je nekaka odškodnina za stroške, ki jih poslanec tam ima in katero zaslužijo le poslanci, ki res tam žive in spolnujejo svojo dolžnost. Ali kakor grižava vest nekaterih ne sili, zavedati se dolžnosti, ki jo imajo do svojih volilcev in do svojega naroda, ravno tako jim tudi ne brani, po krivem spravljati dijete, ki jih nikakor ne zaslužijo.

Ako torej volilce vprašamo, zakaj pošiljajo svoje

poslance na Dunaj, naj bodo brez pomisleka odgovarjali, da naj njihovi zastopniki tam za nje kolikor mogoče dosti pridobe v kulturnem in gmotnem oziru. Čedalje huje tožbe prihajajo, da blagostanje gine, da kmet in mali obrtnik ne moreta več zmagovati davčnih bremen, da jim je treba vsestranskega polajšanja, ako se hočete rešiti pogina.

Velika je toraj naloga, katero volilci nakladajo svojim poslancev, ki ji pa nikakor ne morejo zadoštovati, ako se umaknejo resnemu delu ter se brez potrebe stavijo v opozicijo, v kateri nimajo prilike doseči kaj za svoje volilce. Pri vseh javnih zastopih, zlasti pa v državnem in deželnem zboru se glavno delo vrši v odsekih: kdor toraj ni v odsekih, ne more čisto nič doseči, naj bo še tako bistroumen in izvrsten govornik, ker se le redko kdaj zgodi, da se kak odsekov nasvet v kaki važni in bistveni reči v javni seji spremeni.

Da je pa poslancu mogoče priti v odseke in tam na korist volilcev povzdigniti svoj glas, mora biti v kaki večji parlamentarni zvezi ali v klubu, ker je na Dunaju, kakor pri nas in po vseh deželah, kjer veljajo konstitucionalna načela, v navadi, da se klubi med seboj dogovore, koliko članov vsak izmed njih pošlje v ta ali oni odsek. Kdor toraj ni v nobenem klubu, tudi ne pride v nobeden odsek, zato se celo na tako imenovano krščansko-socialno stranko, ki je obilnejša po številu, kakor naši ločeni slovenski tovariši, pri sestavi odsekov ne ozirajo in so nekateri izmed njih, kakor Lueger, Pattai itd. zgolj le po milosti konservativnega kluba prišli v nekatere odseke, za katere jim je on prepustil nekaj sebi odločenih mest. Če so naši ločeni tovariši še v nekaterih odsekih, prihaja to od tod, da so bili izvoljeni že prej, ko so izstopili. Običajno pa je, da se značajan poslanec, ki je po svojem klubu dobil kako odborništvo, pa pozneje stopi iz kluba, dotičnemu poslu odpove in ga obdrži le tedaj, ako mu ga klub še dalje prepušča; nikakor pa nima upanja izvoljenemu biti v kak nov odsek, naj bo ta še tako važen za njegove volilce.

Slovenski poslanci smo se pridružili konservativnemu klubu, ker so nemški konservativci že od nekdanji naši najzvestejši in najzanesljivejši zavezniki, ki nas ne podpirajo samo v naših verskih in gmotnih, ampak tudi v naših narodnih zadevah. S pomočjo konservativnega kluba je bilo našim slovenskim državnim poslancem mogoče, priti v najvažnejše odseke in tam v prid svojih volilcev in naroda slovenskega povzdigniti svoj glas. To smo vestno tudi spolnovali in dosegli jako lepih uspehov, ne da bi se hoteli s tem posebej ponašati. Nekaterih rečij pa moram vendar omenjati.

(Dalje sledi.)

Kranjski deželni zbor.

(VII. seja dne 25. jan. 1895.)

(Dalje.)

Povikšanje nagrad in podpor za 1663 gld. prihaja od tod, da se povikšujejo: 1. Nagrade veroučiteljem za 220 gld., ker ste se novi nagradi dovolili

mučim s še daljšo perijodo, kakeršno ste doslej prečitali. Sv. oče so namreč tako-le govorili litiškemu škofu Douerloup-u „Pred vsem so Tvoji duhovniki, katere moraš opominati, da gredo mej ljudstvo. Ne smejo ostati zaprti v svojih cerkvah in korih. Napolniti jih moraš z res apostolskim duhom, s takim duhom, kakeršen je navduševal sv. Frančiška Ksaverija, ki je hitel sem in tja, da bi povsodi in vsem oznanoval krščanski nauk. Ali nočeš, da gredo delavci v socializem in revolucijo?“

To je beseda „socialnega papeža!“ Pouk in delo! Tudi socialni demokrati se bodo dali malo pogovoriti, uvidevši, da se ne more z glavo skozi zid. Saj ne bodo tako hudi, kakor se delajo! To smo videli pri francoskih in nemških socialistih, to smo videli nedavno pri ljubljanskih socialistih, ki so na shodu „Slovenskega društva“ glasovali za predlog dr. Tavčarja, kateri pač ni tako radikalen za občno volilno pravico.

Torej panem et circenses! Kruha hočemo — če ga tudi najdemo v — krščanstvu!

Zato pa sklenem s koroško pesenco, katera po svoje označi, kako trka socialno vprašanje na vrata:

Micerle, Mojeerle,

Kaj pa kohen?

Micerle pa odgovarja:

Es ist kein Salz net,

Lonec je pa krohen.

Spinoza.

za novi štirirazrednici v Polju in Dobropolju za vsako po 80 gld., ter so se pomnožile nagrade na četverorazrednicah v Loki, Kočevju in Starem Trgu po 20 gld. za vsako.

2. Odškodnina za vožnjo veroučiteljem za 83 gld., ker na novo priraščate odškodnina za šolo v Kostelju 97 gld., na Smuki pa 58 gld., torej skupaj 155 gld. Na drugi strani pa odpade voznina za šolo v Ribnem v znesku 72 gld., ki gori omenjeno povikšanje 155 gld. zmanjšujejo na 83 gld.

3. Pri šolah za silo se pomnožuje redna potrebščina za 1010 gld., ker so se na novo vredile take šole: v Novi Oselici z letno nagrado 250 gld., v Leskovcu z letno nagrado 250 gld., v Kokri z letno nagrado 250 gld., v Skaručini z letno nagrado 120 gld., na Vrhu z letno nagrado 140 gld.

Na drugi strani pa se vsled tega zmanjšuje izvanredna potrebščina za druge take šole za 900 gld.

4. Pri ekskurrendo-šolah pomnožuje se potrebščina v primeri s preteklim letom za 340 gld., ker se potrebuje za novi taki šoli v Dolenjih Lazih pri Logu 140 gld., v Davčah 200 gld., torej skupaj 340 gld.

5. Potrebščina za namestovanje veroučiteljev po posvetnih učiteljih je večja za 20 gld. Več se namreč zahteva za Verdreng 20 gld., za Stalcerje 10 gld., za Pasterico 10 gld., za Orehek 5 gld. in za šolo v Podstenjih 5 gld., skupaj 50 gld., nasprotno pa odpade dotična potrebščina v šoli na Smuki v znesku 30 gld.

6. Za druga nadomestovanja in pomnožene opravke potrebuje se več 1840 gld., ker je treba skrbeti za štiri pomožne učitelje à 360 gld., ki bodo nadomestovali okrajne šolske nadzornike, kar za vse štiri znaša 1440 gld. Ker po novejši vredbi dotični ravnatelj četverorazrednih šol za čas svojega nadzorstva dobé dopust, moral jih bode nadomestovati kateri drugih učiteljev tudi gledé vodstva dotičnih šol, ter je treba vsled tega v proračunu preskrbeti njih vsacemu tudi opravilno doklado letnih 100 gld., kar s prej omenjenimi 1440 gld. znaša gori omenjenih 1840 gld. na leto. Vsa pomnožitev tukaj naštetih točk znaša skupaj 3513 gld.

Nasprotno pa se manj zahteva 1850 gld., in sicer odpade za 1 pomožnega učitelja v Ljubljani 400 gld., za 1 frančiškana v Novem Mestu 50 gld., pri izvanrednih šolah za silo 900 gld., za nadomestovanje učiteljev o priliki učiteljskega kurza za risarstvo, katerega letos ne bo, 500 gld., skupaj 1850 gld.

Pri pretresanju troškov za nadomestovanje okr. šolskih nadzornikov opozarjalo se je, da je šolsko nadzorstvo državna reč in da bi morala zaradi tega prav za prav država prevzeti vse dotične troške. Ali po dosedanem zakonu to ne gre, ker naš deželni zakon naravnost določuje, da se morajo troški za nadomestovanje učiteljev in nadučiteljev, ki postanejo okrajni šolski nadzorniki, plačevati iz normalno-šolskega zaklada. Deželnemu zastopu pridržuje se le pravica, da se smejo ljudski učitelji in nadučitelji za okrajne šolske nadzornike imenovati le s privolitvijo deželnega odbora. Prememba v tem oziru bi bila le mogoča, ako se nastavijo stalni okr. šolski nadzorniki kot c. kr. uradniki, katere bi plačevala država, kakor se je zgodilo leta 1892 v Galiciji. Deželi bi se na ta način prihranilo kakih 6000 gld. na leto. Ali v ta namen je treba posebnega državnega zakona, kakeršen je bil sklenjen za Galicijo; zato finančni odsek priporoča resolucijo št. 1.

Ako pokritje primerjamo s čedalje bolj naraščajočo potrebščino, ne moremo reči, da bi se v jednaki meri naraščalo tudi ono. Obligacijske obresti in različni dohodki ostajajo, kakor so bili, doneski pa se celó znižujejo za 6020 gld., in sicer pri šoli v Ostrožnem Brdu zaradi manjšega števila učencev za 20 gld., pri zapuščinah pa za 6000 gld., ker se ne more kakor lani računati z bogatejšimi zapuščinami ter se je moral v proračun postaviti povprečni znesek 14.000 gld.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. januarja.

Pomanjkanje čeških in poljskih učiteljev v Šleziji. Te dni je v šleskem deželnem zboru bil razgovor o tem, da vedno bolj primanjkuje čeških in poljskih učiteljev v Šleziji. Slovenski poslanci so zahtevali, da se naj osnne češko učiteljišče v Šleziji, da se bode nedostatku odpomoglo. Nemci so seveda temu nasprotovali. Deželni zbor je pooblastil naposled deželni odbor, da sme češkim

— ta vam je drugačen „gad“. Se „banka Romana“ ga ne spravi iz ravnotežja. Se se bode lahko nalezel nekaj „čmrljev“ in koketoval kot „kanclar“ blažene Italije, dokler spomladansko solnce ne izbriše njegovega imena in mu nove volitve ne prineso modre pole, pomočene v črnih rimskih banke. Le študentje mu utegnejo napraviti še kako „mačico“. — Povedal bi še tudi kaj o avstrijski „Panami“ in celo o kranjskem „Panamku“, toda zaleteti se ne maram, ker utegne priti človek v zadrego, v kakeršno so prišli tisti častilci poljskega poslanca Čajkovskega, častitajoč mu kot novoizvoljenemu članu gospodske zbornice. Nekaj dnij pozneje so namreč časniki preklicovali, češ, da ta izvoljenec Čajkovski ni identičen s poslancem Čajkovskim. Zato so resnične besede Šajharjeve: „Die Bauern lassen sich freilich nicht mehr foppen, also foppt man die liberalen Dorf- und Marktgrößen, welche noch Juden-Zeitungs-gläubige sind“.

Sedaj, gospod urednik! ko ni več tistih domačih časov, ko je smel kranjski poslanec še suhe hruške jesti v deželnem zboru, sedaj, ko preganjamo na vse pretege zajce — po papirju, sedaj ko židovska „Neue Freie Presse“ brani avtoriteto papežovo in škofov proti krščanskim socialistom, sedaj ko „Slovenski Narod“ udriha s papežem proti škofom, češ da se vera ne sme „zlorabiti“ v politične namene, sedaj, gospod urednik, ne bodete zamerili, aka Vas

in poljskim mladeničem iz Slezije dajati štipendije, ako so na kakem šleskem učiteljišču. To pa najbrž ne bode dosti pomagalo, ker se na učiteljiščih slovansčina toliko ne goji, da bi mogli potem poučevati v njej. Za slovansko učiteljišče pa večina seveda ni, ker po njenem mnenju morajo vse šole služiti germanizaciji. Sicer je pa šleskim Nemcem po godu, da manjka slovanskih učiteljev, imajo vsaj kak povod proti slovanskim šolam.

Szapary in vlada. Vlada Ogerska čuti, da s sedanjo večino ne bode moč vladati in bi zatorej rada grofa Szaparyja in njegove pristaše izvalila zopet v liberalni klub. Vladni listi pišejo, da ni nobene povoda, da izstopiši liberalci zopet ne bi stopili v vladni klub, ker cerkveno-politična vprašanja se že bližajo svoji rešitvi, v drugih zlasti državno-pravnih vprašanjih se pa tako popolnoma vjemajo z liberalno stranko. Odgovor na te vabljive klice je pa te dni dal v zbornici poslancev eden najbolj nardarjenih ogerskih politikov grof Battyany. Rekel je, da ministerskega predsednika ne more razumeti, da na jedni strani govori, da bode pri izvajanju cerkveno-političnih zakonov vlada gledala, da ne žali čuvstva nobene vere, na drugi strani pa hoče vpejlati zakonito priznanje brezverstva. Tako se duhovi ne bodo pomirili. Ako hoče vlada mir, naj skrbi, da se primerno premene že rešeni cerkveno-politični zakoni, da ne bodo nasprotovali cerkvi. Dokler se pa to ne zgodi, bodo pa on in njegovi somišljeniki vedno nasprotovali vladi.

Proticerkvena politika na Ogorskem. Po novejših poročilih se le koncem meseca februarja prideta v ogerski gospodski zbornici nerešeni cerkvenopolitični predlogi na dnevni red. Vladni listi trdijo, da je večina zanje zagotovljena. Drugi časopisi, celo nekateri liberalni, pa dvomijo o tem. Govori se pa, da bode nova vlada razpustila zbornico poslancev, ako s tema predlogoma ne podere v parlamentu. Nadeja se, da zmaga pri volitvah in da se po volitvah gospodska zbornica ne boče tako ustavljala, ker bode videla, da ima vlada narod za seboj. Vlada pa pri tem dela račun brez krčmarja. Katoličani pri volitvah ne bodo držali križem rok. Odtrgali bodo vladni stranki marsikak mandat in le pri nekoliko odločnem delovanju jo lahko pripravijo ob večino v zbornici poslancev, ker že sedaj vladna večina ni velika. V tem slučaju bi pa morala odstopiti vlada in konec bi bil liberalne slave. Banffy bi morda kmalu rad imel nove volitve zaradi tega, da se katoliško gibanje poprej še povsod ne razširi.

Ogerski učni minister. Prejšnji ogerski učni minister je, da si je bil liberallec, vendar v šolskem oziru se nekoliko oziral na pravice cerkve. Jedenkrat je celo zagovarjal tiste srednje šole, ktere je ustanovila in je vzdržuje cerkev. O novem učenem ministru Wlassitsu pa baje ni pričakovati, da bi se dosti oziral na cerkev. Kakor časopisi pišejo, se da iz raznih njegovih dosedanjih izjav posneti, da je bogotaj. Zaradi tega je pa pričakovati da bode s posebnim navdušenjem zagovarjal, da se zakonito prizna brezverstvo na Ogorskem. Da tak mož ni prav sposoben za ministra bogočastja in nauka, si pač vsakdo lahko misli. Nadejati se je pa, da se katoliška stranka v gospodski zbornici odločno upre novemu učenemu ministru, ako bode skušal svoje nazore prenašati v prakso. Pa tudi v zbornici poslancev jih je mnogo, ki spoznavajo, da bogotaj ni za učnega ministra in spoznajo, da brezverstvo more imeti le slabe posledice.

Zmešnjava na Grškem. Trikupis gre in za njim sedaj pride Delyannis, kakor je že na Grškem navada. Trikupis je odstopil, ker je kraljevič prišel bil k ljudskemu taboru v nedeljo. Kraljevič je pa na taboru samo ljudij potolažil, da so šli domu. Bilo se je bati pretepa mej vladnimi privrženci in nasprotniki. To je pa le pretveza, katero je porabil Trikupis. V resnici so pa povod krize slabe finančne razmere. Pomagati se ni več mogel. Trgovina je popolnoma propala vsled zmedenih denarnih razmer, davkov ni več mogoče povišati, državnim upnikom pa ne plačati obresti. Kam je pač prešel denar, ki ga je Grško vzelo toliko v inozemstvu na posodo? Govori se, o velicah gojufijah, posebno lariška železnica je bila nekaka panamina. Poleg tega je Grška domišljajoč se, da je poklicana za naslednico Turčije, preveč porabila za vojaške namene, zlasti za mornarico. Posebno je tudi kralj bil zelo za mornarico vnet. Zaradi tega je pa prebivalstvo tudi nevoljno na kralja in se je že govorilo, da bode kralj se odpovedal prestolu.

Socijalne stvari.

Pravice in častnost dela.

Spisal kardinal Manning. — Iz angleščine poslovenil J. G. (Dalje.)

3. Telesno delo je častno.

Preidimo sedaj k telesnemu delu, kakor je za sedaj imenujemo. Dejal bi, da je telesno delo v nekem smislu izvor vsega, dasi je jasno, da je moral biti duh prej. Prvi človek, ki je ukrivil trnek, da bi vjel ribo, prvi človek, ki je spletel zanjko, da bi vjel ptiča ali zver, mislil je prej, nego je roka izvršila, kar je veleval um.

To se razume samo po sebi. Dandanašnji bi morebiti nekateri radi zaničevali samo moč, ki ne kaže duha, zato ker je naše delo postalo na pol, da, do cela umno, in ker postaja naše delovanje vednostno. Vendar ima čisto telesno delo pravo veljavo, tudi je častno. Življenje človeka, ki rabi svoje telesne moči in to pošteno, v svoj prid in v prid svojemu bližnjemu, tako življenje je sveto in častno, ker tak človek živi po svojem stanu, ki mu je odmerjen na svetu. Odločeno nam je to mesto, na katerem stojimo, in časten je stan vsakega, ki izpolnjuje mesto, na katerem stoji. Delo je vedno bolj ali manj pogoj, da kako stvar sploh dobimo. Narava, to je pač res, daje nam marsikaj, dejal bi, ponujajoč. Drevje rodi sadje nad nami, gotovo zato, da bi je jedli; in vendar je moramo obirati. Zlato je v zemlji, premog v premogovniku, moramo ga izkopati; to je že težje. V zrnju je krub, ki ga jemo, in predno se moremo hraniti z zrnjem, treba je nekaj dela, da je pridelamo in izdelamo. Tako v malih stvareh; in vidimo, da napravljajo stvari vedno več dela, čim dalje jih zasledujemo.

Do sedaj niso se določene meje, do katerih sega rodovitnost zemlje. Pravijo, da je dajala angleška zemlja za kralja Janeza približno četrtno tega sadu, ki ga daje danes zemlja po celej Angliji sploh, in približno petino sadu, ki ga rodi svet okrog Londona. Kaj je povzročilo to razliko? Delo, umnost, kapital, veda in napredek v poljedelstvu. To primerjanje kaže, da smo vedno napredovali glede sadonosnosti svojega sveta in da še nismo prišli do njene meje. Le oni dan sem videl poročilo, ki se mi je zdelo koj tako neverjetno, da sem si je kupil, natančno pregledal in tako uvidel, da je resnično. Do tedaj sem mislil, da mora biti kaka napaka v njem. Odbor zbornice lordov je izdal lani to poročilo o izsuševanju in izboljševanju zemlje; poročilo se opira na izpovedbe dveh zelo odličnih ekonomov. Prvi pravi, da je od 20,000.000 akrov*) angleške zemlje le 3,000.000 akrov popolno izsušenih; in drugi pravi, da je do sedaj še le petino angleškega sveta prav obdelanega. Torej je delo pač še le v zori svojega delovanja; in če se je Anglija razvila po delu — kot sem dejal začetkoma — tako neizmerno, ne mislim si ne trenutek, da smo prišli do meje, ki bi zagrajala pot razvijajočemu se delu. Star sem toliko, da pomnim kedaj so nas angleški narodni ekonomski presenetili trdeč, da na Angleškem ni v tleh več premoga kot za 800 let.

Prav tedaj si mi je zdelo, da se slava v naši mogočnosti uprav širi. Vendar je jasno, da nikakor še nismo določili meja angleškim premogovnikom. Ne vem, da bi mogel to kdo le približno presoditi. Toda delo ni le podlaga naši državi, podlaga je tudi našemu razvoju — delo je merodajno duševnemu in telesnemu razvoju.

4. Delo in omika.

Kakor delo obdeluje zemljo, prav tako je v delu omika in slika človeška. Ne vem, kolikerim izmed mojih poslušalcev je znana Pritchard-ova knjiga o »človeku«, ki je izšla pred nekaj leti. V prvem poglavju se nahaja nasprotje, ki se mi je vedno zdelo i resnično i nenavadno in ki dokazuje mojo trditev. Pravi: »Kdo bi si mislil, da sta istega rodu divjak bivaž in podzemeljski dupljini loveč si pajke za živež, pa olikani in omikani Anglež, ki ga vidimo na londonskih cestah?« Pokazal sem, da se vidi isti napredek, če primerjamo angleško zemljo za kralja Janeza in angleško zemljo za kraljice Viktorije. In kaj je vzrok temu? Recite vzgoja ali omika, kakor marate; na vse zadnje je le delo, ki se je vršilo na nas — iz olikavanje samega sebe, podučevanje samega sebe — to, zaradi česar so se ustanovila vsa rokodelska društva.

*) Aker je pičlo pol hektarja. (Prev.) (Dalje sledi.)

Slovstvo.

Platon Kulakovskij: Ilirizm. Izljudovanje po istorii horvatskoj literatury perioda vozrođenija. Varšava. Tipografija varšavskago učebnago okruga. Korolevska ul. št. 13. 1894. — I—VII. 411. 93.

Učeni slavist varšavskega vseučilišča, Kulakovskij, ki se je v lansko leto krog velike noči zadnjič mudil v naših krajih, je v imenovani knjigi izdal sad svojega mnogoletnega truda. Tvarina, ki jo obravnava ruski učenjak, je samo po sebi mila jugoslovenskemu sreč, saj krije v sebi mladeniško žarne in solčnijasne slike iz plemenite dobe književnega preporoda na slovenskem jugu. Beseda ilirizem sama nam budi najprijetnejših spominov. Tam doli v zagrebškem mestu sredi kajkavskega narečja, so vstali možje, ki so v blagonosni požrtvovalnosti žrtvovali svoje narečje skupnosti v blagor. Slovanska uzajemnost jim ni bila gola beseda. . . . Hrvatski jezik je bil začetkom našega stoletja malone v javnosti pozabljen. Mažarji so mu gospodovali, saj so hoteli l. 1811. med Hrvati uvesti celó svoj jezik kot uradni jezik. Malo veselih pojavov imamo iz te dobe. Pri nas je bilo veselejšje življenje, polno načrtov in vsled tega tudi zanimivih, živahnih bojov. Ideje, ki so rodile abecedno vojsko, niso toliko slovstvenega, kakor političnega državno-pravnega pomena. Pri možeh, ki so v nji nastopali, moramo občudovati globoko temeljitost in h krati široko duševno obzorje. Seveda to ni vzrastlo samo po sebi; pripravljalo se je pri Čehih, mej t. zv. Slovaki; pri nas mu je samotvorno silo odprl gaz najznamenitejši slovenski mož našega veka — Valentin Vodnik. Najboljši možje so se združili in v čili vzajemnosti so pokazali narodu nova pota. Od nas so se učili Ilirci; in ko je pri nas iz raznih vzrokov okrog l. 1830. jela dremati slovenska zavest, so jo zopet budili vrli mladeniči, ki so šolajoč se na hrvatskih tleh vsprejeli klico ilirskega navdušenja v gorka srca. Slovenci smo se sicer razvijali sami zase, toda bratskega naroda življenje in delovanje je vedno vplivalo tudi na nas in hvala Bogu, varovalo nas je z obširnostjo svojih vodilnih idej, malenkostne ozkosrčnosti. »Slovstveni preporod hrvatski ima namreč to značivno lastnost, ki ga razlikuje od podobnih dob preporoda drugih slovenskih narodnostij, da je kazal željo zjediniti različna, dasi tudi bližnja slovenska plemena, med tem ko ima preporod drugih Slovenov navadno lastnost ustanoviti posebej porajajočo se narodnost«.

Čim dalje se razvija evropsko življenje, tem vidneje se kaže naloga Slovenov in da se ta more pojmovati, je neobhodno potrebno temeljito proučavanje slovenske prošlosti v vseh ozirih. (Predg.VII.) In v tem oziru je ilirizem največjega pomena. »Ilirizem spada v število plodotvornih slovstvenih in političnih teorij, ki so ta ali drugi čas gospodovali v življenju Slovenov. To je bila v življenju Hrvatov prekrasna doba, ko so se razširjale obširne slovanske naloge. — Sledi ilirizma se kažejo tudi sedaj mej južnozpadnimi Slovenci na jedni strani v tem, da se v mnogih ozirih vedno tesneje združujejo Slovenci in Hrvatje, na drugi, da Hrvatje splošno težé popolnoma se zjediniti s Srbi. Ali dosežejo južnozpadni Slovenci to zjedinenje — — to je vprašanje bodočnosti, vendar ni dvojbe, da je ilirska teorija z vsemi svojimi daljnimi izvajanji probudila in osnovala take težnje, vzbudila v tedanjih možeh silo za delo in pripravila južne Slovence k taki nalogi.« (Str. 410. 411.) — Kako se je vse to vršilo, nam z resno treznostjo in učeno temeljitostjo pepisuje naša knjiga. Vidi se pa iz nje, da jo je poleg bogatega uma narekavalo tudi za slovenstvo vneto srce. Tako dosedaj še ni nobeden opisal ilirske dobe. Ruski profesor je sam proučil vse vire, pregledal vse arhive, ki so mu mogli kaj pomagati, nakopičil je dodatku celo bibliografijo v tem oziru, z jedno besedo: Kulakovskijeva knjiga ostane tudi nam južnim Slovenom najboljši vir za našo lastno slovstveno zgodovino, v kolikor je v zvezi z ilirskim gibanjem. Samo nekaj kali jasnost in treznost te znamenite knjige.

Pisatelj je imel samo po sebi večkrat priliko omenjati katoličanstva in katoliških duhovnikov, katerih muogi so stali v prvi vrsti ilirskih prvoboritelj. Tu sodi kot pravoslaven Rus. Njegovo pojmovanje Jož-finizma (str. 3 nasl.) kaže, da ne pozna katoliškega cerkvenega prava in tudi njegova misel, da je pod vplivom ilirskega gibanja vzbudila se v katoliškem duhovstvu težnja po preosnovi katoliške

cerkve pri Slovenih in po njeni „slavjanizaciji“, se nam ne zdi opravičena.

Sicer pa v vseh drugih obzirih hvalimo knjigo in jo priporočamo. Kedor jo bo proučil, si bo temeljito obogatil poznavanje prošlosti svojega lastnega naroda pa tudi ogrel si sreč z živimi vzori naših slavni, a žal preveč pozabljenih prednikov. O priliki podamo posamezne odstavke iz te knjige svojim bravcem.

Vzgoja.

Prošnja.

Videč veliko bedo, večkrat tudi dušno zanemarjenost mnogih učiteljskih pripravnikov, sklenil je odbor prijateljev učeče se mladine napraviti neko zavetišče onim dijakom, kateri so se odločili za učiteljski stan. Podobno naj bi bilo našemu Alojzijevišču; dijaki naj bi imeli stanovanje in priprosto hrano pa zanesljivo nadzorstvo zastoj ali za zmerno plačo.

Vemo sicer, da naši domoljubi s svojo radodarnostjo podpirajo že mnogo dobrodelnih naprav, vendar smo storili še ta korak, ker se nam ne zdi le zelo koristen in dobrodelen, marveč potreben. Blagovolite uvaževati razloge:

1. Učiteljska služba sicer še ni posebno sijajna, vendar pridni sinovi ubozih starišev pridejo tuka primeroma naprej do poštenega stalnega kruha. Tudi za starost je kolikor toliko poskrbljeno. Miloščina torej tukaj pomaga hitro, častno in dovolj izdatno.

2. Silno vpliven je učiteljski stan, bodi si na dobro ali slabo stran. Blagor občini, katera ima izvrstne učitelje; kako lepo se razvija in raste ljuba mladina tistega kraja, pa tudi odrasli imajo mnogo koristi. Gorje pa takemu kraju, ki dobi slabega, zanikarnega ali celo pohujšljivega učitelja: v kratkih letih nastane škoda tako velika, da se da pozneje težko popraviti, večkrat celo nikakor ne. Če že vzgojo sploh prištevamo najimenoitnejšim in najkoristnejšim opravilom olikanega človeštva, kaj naj rečemo še o vzgoji vzgojiteljev — ljudskih učiteljev! Kako dobro delo torej stori vsak, kdorkoli kaj pripomore, da bi se le dobri mladeniči odločili za ta prevažni stan in da bi lepo pripravljene zavzemali tako odločilno mesto. Miloščina je tukaj res tako dobro naložena, da ne vemo, kje bi mogla biti boljše.

3. Nevarnosti so sicer velike za vse dijake, a posebej še za pripravnike. Nekaj že zato, ker si ne morejo iskati primernejših dragih stanovanj, nekaj pa tudi zato, ker zapeljivost celo misli na to, češ, v kratkem dobijo službo — svoj kruh. Torej tu treba posebno skrbnega nadzovanja; to je pa po raznih večkrat zelo slabih stanovanjih nemogoče, — v to je poseben zavod prepotreben. Ker pa tak zavod stane velike svote, naj bi se priznana radodarnost naših rodoljubov posebej obračala le sem.

4. Upamo si tudi trditi, da sad dobre vzgoje v takem zavodu bode trajniši, nego drugod, ker pripravniki po štiriletnem pripravljanju nastopijo takoj službo in, če so okoliščine količkaj ugodne, sme se pričakovati, da bodo ostali stanoviti. Če to jemljemo v poštev, zopet se prepričam, da je jako dobro obrnjen dar, ako ga kdo obrne za ta nameravani zavod. — Dobrotni darovi naj se blagovoljno pošiljajo na g. prof. Anton Kržičiča, v Ljubljani.

Tedenski koledar.

Nedelja 27. jan.: 3. po razgl. Gosp. evang.: Jezus ozdravi stotnikovega hlapca; Janez Zlatoust šk. Ponedeljek 28. jan.: Marjeta dev. Torek 29. jan.: Franc Sal. šk. cerk. uč. Sreda 30. jan.: Margina d. m. Četrtek 31. jan.: Peter Nol. škof. Petek 1. febr.: Ignacij šk. m. Sobota 2. febr.: — Solnce izide 1. febr. ob 7. uri 28 m.; zaide ob 5. uri 0 m. — Dan zraste v febr. za 1 uro 25. m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. januarja.

(Interpelacija proti „Slovencu“.) Zvedeli smo iz notarskih krogov, da se ima izročiti v deželnem zboru kranjskem c. kr. vladi interpelacija, podpisana od slovensko- in nemško-liberalnih poslancev, zaradi članka objavljenega v „Slovencu“ z naslovom „Notarijat“. — Za se sedaj ne omenimo o tem ničesar, razven da je za nas jako zanimiva ta najnovejša koalicija! Kaj da bo odgovorila na to najnovejšo interpelacijo visoka vlada, tega seveda mi ne vemo,

to pa dobro vemo, kaj da bomo odgovorili mi in kaj da bo z nami vred takim ljudskim zastopnikom odgovorilo naše ljudstvo!

(Višnikarjev volilni shod v Novem Mestu.) Poroča se nam iz Novega Mesta: Gospod sodnik Fr. Višnikar ima dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer volilni shod v Novem Mestu kot kandidat za dolenska mesta. Doslej pri nas ni še kaj dosti ognja zanj. Na shodu, menim, da si bomo natanko pojasnili vsak svoje stališče.

(Za veroučitelje na ljudskih šolah.) Dolenjeavstrijski deželni zbor je po predlogu dr. Scheicherjevem sklenil resolucijo, s katero se pozivlje vlada, da katehetom na deželi, ki poučujejo na več jednodostrednicah in na več krajih, pa zato ne dobivajo nobene remuneracije, ker se take delé le za pouk na štirirazrednicah, iz verskega zaklada podeli nagrade, kakor se to že godi na Dunaju. — Želeti bi bilo, da se jednaka resolucija sklene tudi v naših deželnih zborih, kajti je res velika krivica, da katehet, ki ima več ur na različnih šolah, kakor jih je za verouk na štirirazrednicah, ne dobi nobene odškodnine, dočim je za pouk na štirirazrednicah poskrbljeno v zakonu.

(Častnim občanom) imenoval je rudniški občinski odbor v seji dne 29. decembra 1894 c. kr. okrajnega glavarja in vladnega svetnika gospoda Ivana Mahkota v zahvalo za njega trud, da se je ustanovila samostojna občina Rudnik, in za napravo postajališča na Laverici.

(Efektno srečkanje „Glasbene Matice“.) V nedeljo dne 27. januarja t. l. dopoldne od 11. do 12. ure sprejemal bode loterijski odsek „Glasbene Matice“ v društvenih prostorih, Gospodske ulice št. 14 (knežji dvorec II. nadstropje) dobitke, namenjene efektnemu srečkanju društva in prosi vse častite dame in gospode, kateri so dobitkov obljubili pa do sedaj ne še izročili, naj jih izvolijo o navedenem času tja priposlata, oziroma odseku naznaniti, kedaj naj ponje pošlje.

(Javno predavanje o elektriški razsvetljavi.) V muzejskem društvu za Kranjsko bode imel v ponedeljek, dne 28. t. m. ob 1/2 6. uri zvečer v bralni sobi Rudolfini gosp. ravnatelj Ivan Subic predavanje o elektriški razsvetljavi s posebnim ozirom na deželno stolno mesto Ljubljano. Predavatelj bode na popularen način opisal temeljne zakone in prikazni, na katerih sloni elektriška razsvetljava, predstavil bode slušateljem tipično dinamo-mašino ter konečno razložil najnavadnejše merske jednote, ktere je treba poznati pri vsakem elektriškem razgovoru, kakor: Volt, Ampère, Watt i. t. d. Za tem predavanjem pride nekoliko dni pozneje drugo, v katerem bode gosp. ravnatelj obravnaval o projektih za elektriško razsvetlavo v Ljubljani ter opisal glavne načrte, njih veljavo, njih troške in njih pomen. Prvo predavanje bode združeno z demonstracijami glavnih objektov, o katerih bode govor. — Vstop je prost tudi nečlanom muzejskega društva.

(„Südmark“ pa koroški deželni zbor.) Iz Celovca: Zloglasna „Südmark“ je beračila za podporo tudi pri deželnem zboru štajerskem in koroškem. Prošnja se je v obeh zborih odklonila. V koroškem je bil o nji razgovor zadnji četrtek. Poročevalec dr. Posch je utemeljeval predlog, naj se prošnja odkloni, češ, da se v deželi, kjer prebivata dve narodnosti, ne smejo podpirati jednostranske narodne težnje. — To je hudo razburilo mogočnega Nemca dr. Steinwenderja, ki je ostro govoril za podporo. Posch je kazal v svojem odgovoru na sklep štajerskega deželnega zbora in omenil, da gre za stvar „čuvstva in takta“ („eine Sache des Gefühles und Tactes“). Gg. poslanca Einspieler in Muri sta med govorom Steinwenderja odšla iz dvorane.

(V Biljani v Brdih) umrl je v sredo večer gospod župnik Alojzij Fabijani v 77. letu. Naj v miru počiva!

(Udje associationis perseverantiae sacerdotalis) kateri se želijo naročiti na društveni list, se uljudno vabijo, da naročnino 50 kr. pošljejo društvenemu predsedniku g. Jož. Erkarju, spriritualu v ljubljanskem semenišču. Ondi se sprejemajo tudi novi udje.

(Se sv. Katarine) dne 24. januarja. Predvečajnim sem utrgal prvo pomladansko cvetko na našem gorovji, imenom trobentico. Revica se je prehitro pokazala — kajti po noči je prišla burja za vaje, ter nas zopet dobro preskrbela z zimsko odejo. — 22. t. m. je neka žena iz Puštala pri Loki prodajoč tako zvani „mali kruhek“ po naših hribih domov grede na Petelincu tako nesrečno padla, da si je

nogo zlomila. Ponesrečeno so s težavo spravili v Presko k neki sorodnici.

(Preložitev državne ceste v Novem Mestu.) C. kr. notranje ministerstvo je potrdilo načrt, po katerem se bode državna cesta zagrebška speljala po novem železnem mostu čez Krko. Most se bode zgradil z glavnega trga naravnost čez Krko v Kandijo.

(Vinska letina na Kranjskem.) Leta 1893 se je na Kranjskem pridelalo še 104.707 hektolitrov vina, lansko leto pa samo še 58.552 hektolitrov. V vseh drugih vinorodnih okrajih se je pridelok zmanjšal, le v kostanjeviškem okraju se je l. 1893 pridelalo 45 hektolitrov, leta 1893 pa že 342 hektolitrov. Veselo znamenje, da se opustošeni vinogradi zopet z ameriškimi trtami nasajajo.

(Iz Novega Mesta,) 25. januarja. Jos. Brückner, zastopnik cerkvene firme Deiller na Dunaju, pride prihodnji teden v Novo Mesto, kjer bode 3. februarja (ne 27. t. m., kakor je bilo rečeno) spretno svojo umetnostjo podal sledeči program v hiši katoliške družbe rokodelskih pomočnikov. I. del. 1. Nekaj za gospode. 2. Ikarske igre. 3. Nekaj kemije. 4. Kje je denar? 5. Orakelj. 6. Amerikanski papirnati mlin. II. del. 1. Moj album. 2. Periška brza pošta. 3. Gordski vozelj. 4. Kozaki. 5. Klobuk v nevarnosti. 6. Japonska kaseta. Opozarja se že sedaj na to predstavo slavno občinstvo z zagotovilom, da se ta predpust ne bodo lahko bolje zabavali, nego ta „čarovni večer“. Gospod Brückner je v tej stroki daleč znan kot mojster. Dohodki predstave so namenjeni katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov v Novem Mestu.

(Koliko Ljubljana na leto potrebuje.) Po uradnem izkazu se je leta 1894 dachu podvrženega blaga v Ljubljano pripeljalo, koker sledi; 11785 litrov ruma, araka, rozolije in likera; 1129 hektolitrov žganjevca; 705 hektolitrov žganja; 16.973 hektol. vina; 3277 hektol. vinskega mošta; 123 hektol. sadnega mošta; 21.185 hektol. piva; 1166 hektol. kisa; 4246 volov, bikov, krav in telet nad jedno leto starih; 8242 telet do jednega leta starih; 2746 ovac, ovnov, koz, kozlov in kostrunov; 3028 jagnet, kozličev in prašičkov do 5 kg.; 266 prašičev od 5 do 19 1/2 kg.; 7360 prašičev nad 19 1/2 kg.; 799 meter stotov svežega, nasoljenega in prekajenega mesa, salam in klobas; 9386 puranov, gosi, rac in kapunov; 42779 parov kokošij, pišet in golobov; 301 srn in divjih koz; 3174 zajcev, 469 kr. razsekane in črne divjačine; 333 tazanov, divjih petelinov in divjih kokošij; 652 gojzdnih jerbic kotornov, divjih gosij, divjih rac, kljunačov in divjih golobov; 82 lisk, kozic in potopljavk; 123 ducatov drozdov, brinjev, prepelic in škerjancev; 6546 kilogramov rib in školk iz morja, rek in potokov, potem ribjih iker in sardel; 18413 kg. klinov, navadnih morskih rib, polenovke, slanikov, rakov, polžev, žab in ostrig; 1330 meter stotov riža; 52382 meter stotov moke, pšena, škroba, pekarij, sladkarij; malega in prepečenega kruha; 8795 meter stotov ovs v zrnji; 28256 meter stotov sena, slame in otrobov; 587 meter stotov zeljenjave; 9965 meter stotov svežega sadja; 1101 meter stolov suhega in vložnega sadja; 606 meter stotov masla; stearinovih in lojevih sveč; 53 meter stotov leja in tolšče; 516 meter stotov svinske masti, sala in slanine; 438 meter stotov mila; 512 meter stotov sira; 1,525.135 jaje; 1738 meter stotov konopnega, lanenega in goršičnega olja; 9538 kilogramov oljinega, mandelnovega in orehovega olja; 31522 kubik metrov trdih drv, borovega in brinjevega lesa; 6935 kubičnih metrov mehkih drv in butaric, 2473 meter stotov oglja; 267.022 meter stotov premoga in koaksa.

(Krščanski socialisti.) Mnogo je bilo pisarjenja in polemiki zadnji čas mej konservativnimi in krščansko-socialnimi listi zaradi shoda, ki so ga napravili dunajski krščanski socialisti v Lincu. Mesto Linc je v liberalnih rokah, ima liberalen mestni zastop in liberalne poslance v državnem in deželnem zboru. To liberalno trdnjavo oslabit, bil je namen shodu krščanskih socialistov, zato je obžalovati, da gorenje avstrijski konservativci niso marali pri tem sodelovati, marveč da je konservativna stranka po svojih glasilih „Linzer Volksblatt“ „Grazer Volksblatt“ in „Vaterland“ videla strahove tam, kjer jih ni in nenaravno napadala vzlasti princa Lichtensteina, ki je dobil za svojo pot v Linc blagoslov sv. Očeta. — S tem, da so socialni demokrati prišli na shod, niso se krščanski socialisti pač nič pregrešili, kajti kedo je bolj potreben pravega poduka kakor uprav zapeljane vrste delavcev.

— „Reichspost“ dobila je ob novem letu lepe priznalno in vspodbujajoče pismo od papeža Leona XIII. gotovo priporočilno znamenje za imenovani list.

(V Amsterdamu) je že od nekaj v navadi, da se moli v začetku občinske seje „Očenaš“. Zadnjič so zahtevali nekateri odborniki, naj se odpravi ta navada. Načelnik odvrne, da bi potem niti ne vedeli, če je Amsterdam še krščansko mesto. Pri glasovanju je bila ogromna večina za dosežani običaj.

(Časnik v Galiciji.) L. 1891 se je izdalo v Galiciji 30 rusinskih časnikov v 2,303.900 izstisih. L. 1892 je poskočilo število izstisov za 69.390. Leta 1891 se je izdalo v Galiciji 6,104.460 izstisov poljskih časnikov. To število je padlo za 800.000 izstisov leta 1892. Če primerjamo razvoj perijodičnih listov z naobrazbo v Galiciji, je 4,876.614 analfabetov med 6 1/2 milijoni prebivalcev. Torej zamore čitati te časnike samo 26% vseh prebivalcev Galicije.

(Vihar.) Italijanski časopisi poročajo, da je bil 10. t. m. grozen vihar v Porto d'Anzio. Morje se je odmaknilo 50 metrov od kraja, a se je po preteku 15 minut vrnilo z veliko silo na svoje mesto.

(Semnji po Slovenskem. od 28. jan. do 1. febr.) Na Kranjskem; 28. v Vinici; 30. na Bakeku; 1 febr. v Šturju. — Na Štajerskem: 28. v Vojniku; 29. v Št. Jurju ob Tabru; 31. v Dobovi. — Na Primorskem: 31. v Gorici.

Društva.

(Konzervativno obrtno društvo v Ljubljani.) Vabilo na občni zbor, kateri se bode vršil v nedeljo, dne 27. t. m. zvečer ob 6. uri v gostilniških prostorih doma rokodelskih pomočnikov Poljske ulice 10. Vspored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Služajnosti. K udeležbi vabi uljudno odbor.

(Društva „Pravnika“ v Ljubljani) letošnja redna glavna skupščina bode v ponedeljek dne 28. t. m. ob 1/2 8. uri zvečer v prostorih Ljubljanske čitalnice. Na dnevnem redu so poročila društvenih funderacijonarjev, volitve in posamezni nasveti.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je od 1. do 15. januarja t. l. prejela te-le darove: Slavno vredništvo „Slov. Naroda“ je izročilo za november in december 1894. leta 343 gld. 63 kr. kronin darov. Dornberški umrli župnik Filip Kramar je volil družbi glavnic 50 gld. z obresti, naloženo v goriški ljudski posojilnici. Gospd. Franja Brinškova v Ilirski Bistrici je nabrala za družbo 14 K. 40 h.; darovali so gg.: Fr. Smrdel iz Sežane 4 K., Dolenc, trgovski potnik iz Ljubljane, 3 K., A. Fatur 1 K., J. Resman, žel. uradnik, 1 K., gospa Resmanova 40 h., J. Brinšek 4 K. in Milan 1 K. G. Ivan Brinšek v Ilirski Bistrici je nabral 15 K. 20 h., in sicer v veseli družbi pri Brozinu-Stembergu; darovali so to vsoto gg. Rudolf in Ivan Valentič, Albert Domladiš, J. Stukelj, A. Slenc, stražmester Oswald, Badjura, Jurij Zupan, župan Ivan Urbančič, Anton Kranjc, Josip Stemberger-Brozina, Jos. Bizjak, Ivan Prosen, Ivan Brinšek in Dragotin Brinšek. Gospod A. Sturm, c. kr. poštar v Ivanjci blizu Radgone, je daroval 2 gld.

(Za slovensko šolo šolskih sester v Velikovecu) so darovali: G. dr. Rudolf Repič v Št. Vidu na Dolenjskem je poslal 50 K., ki jih je zložila vesela družba; od preč. g. dr. Iv. Križaniča, stolnega kauonika v Mariboru, smo prejeli 41 K., ki jih je nabrala slavna mariborska čitalnica na starega leta dan. Dalje so darovali: slavno telovadno društvo „Ljubljanski Sokol“ vsled sklega občnega zbora 40 K., rodoljubna družba ob pogrebu stare narodne žene gospe Katarine Florijanove v Kranju po g. J. Režeku 27 K., preč. g. dr. Franc Sedaj, dvorni kapelan in vodja v Avgustineju na Dunaju, 20 K. z dostavkom: Bog daj srečo in blagoslov! — preč. g. Lavrencij Herg, stolni dekan v Mariboru, 10 K. s pripisom: Bog blagoslovi družbo! — ljubljansko slovensko katoliško delavsko društvo o priliki shoda v Št. Vidu nad Ljubljano 2 gld., č. g. Mihael Klemenčič, kapelan v Črnomlju, 2 K., č. g. J. Pristov, kapelan v Črnomlju, 2 K., gg. Podgoričan 2 K., J. Bregar 2 K., A. Benedek 1 K., J. Pucel 1 K., M. Vdovič 1 K., J. Zgavc 1 K., M. Jakše 40 h., gospd. J. Peterlin 1 K. in g. Alojzij Vdovič 1 K. — Izkretno se zavajujemo rodoljubnim darovalcem s srčno željo, da bi prav kmalu zopet mogli razglasiti slovenskemu svetu novo vrsto požrtvovalnih prijateljev verske dinastične in narodne vzgoje.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Pevsko društvo „Slavec“.) Slov. delav. pevsko društvo „Slavec“ naznanja slavnemu občinstvu, da letošnje svoje maskarade, katera je bila doslej običajna, ne more prirediti, ker ni bilo za pustno nedeljo oziroma pustni torek društvu mogoče dobiti niti strelišča niti redutne dvorane. Da pa ustreže občni želji, ukrenil je odbor prirediti na pustni torek v gostilniških prostorih Perlesove gostilne plesni venček, na katerega so uljudno vabljeni vsi društveniki in prijatelji društva in na katerega so tudi maske dobro došle. — V nedeljo

dne 10. februarja je pevski večer v gostilni g. Košenine na Marije Terezije cesti.

(K katoliškemu slovenskemu izobraževalnemu društvu v Cirknici) so kot ustanovniki pristopili sledeči prečastiti gg.: 5 gl. Frančišek Lobmayer, župnik v Grahovem, Janez Podboj, župnik v Planini, Frančišek Klemenc, župnik na Uncu. Živel! Bog daj še mnogo jednaceh posnemalcev. — Frančišek Pešec, t. č. tajnik, Janez Porent, t. č. blagajnik.

(Slov. bralno društvo v Trziču) priredi dne 2. svečana t. l. zvečer predpustno veselico, z godbo, petjem in plesom. Vstopnina: Članom 25 kr., nečlanom 50 kr.

(Okrajna posojilnica v Krškem) je imela v letu 1894 dohodkov 116 301 gld. 5 kr., izdatkov 113.009 gld. 56 kr., torej gotovina v blagajnici koncem leta 3291 gld. 69 kr. Čistega dobička je bilo 541 gld. 55 kr., ki se je prideljal prihranjeni zalogi, katera iznaša 2786 gld. 32 kr. — Občni zbor ima posojilnica v nedeljo dne 3. marca 1895, ob 11. uri dopoldne v šolskem poslopju s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor ravnatelja; 2. račun načelstva in nadzorstva; 3. volitev načelstva in nadzorstva; 4. nasveti. — Opomba: Ako bi ta zbor (ob 11. uri) ne bil sklepčen, začel se bode ob 11 1/2 uri drug zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

(Narodna čitalnica v Ljutomeru) priredi v sredo 6. februarja 1895 v prostorih gospoda J. Vaupotiča svoj prvi plesni venček. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Kostume dobro došle. Vstopnina za družino 1 gld., za osebo 60 kr. Pri venčku svira narodna prekmurska kapela. Odbor je vse potrebno ukrenil, da bode venček sijajen in pričakuje zaradi tega tudi primerne vdeležbe. Vstop imajo vsa narodna društva. Odbor.

Telegrami.

Deželni zbori.

Gorica, 26. januarja. V deželnem zboru interpeluje grof Alfred Coronini o korakih, ki so se storili za železnico Gorico-Ajdovščina.

Praga, 26. januarja. Komisija deželnega zbora je vsprejela vladno predlogo o potrebni premembi deželnozborskega volilnega reda, vsled osnove okr. sodišča v Teplicah. Proti vladni predlogi glasovali so jedino Mladochihi. Starochihi so pred glasovanjem ostavili dvorano.

Dunaj, 26. januarja. Schneider, Gregor in tovariši so stavili predlog, da se v spomin petdesetletnice cesarjevega vladanja osnuje deželni zavarovalni zaklad. Predlog se je izročil upravnemu odseku. Od liberalne strani se je stavil predlog, da se občinskemu in ustavnemu odseku naroči, da izdelava deželni zbor nov poslovni red, ker po sedanjem ni mogoče v zbornici vzdrževati reda.

Dunaj, 26. januarja. V dež. zboru je odgovoril namestnik na interpelacijo o stanju kolere v Galiciji. O kakem prikrivanju kolere se govoriti ne more, ker so se od aprila redno objavljala poročila o koleri. Letos kolera ni bila tako huda, kakor leta 1866 in 1873. V zdravstvenem oziru je Galicija jako napredovala, varstvene naredbe so se tudi ukrenile in se zabranilo, da se kolera iz Galicije ni zanesla v Šlezijo.

Trst, 26. januarja. Deželni zbor je jednoglasno sklenil peticijo na vlado in državni zbor, v kateri se zahteva, da se najvodstvo matrik odvzame dušnim pastirjem in se izroči državnim oziroma občinskim oblastvom.

Kriza na Francoskem.

Pariz, 26. januarja. Včeraj dopoldne je Ribot govoril z Brissonom, popoldne pa s Challemeil-Lacurjem. V parlamentarnih krogih se govori, da Ribot prevzame ministerstvo notranjih stvari, Hanotaux vnanje stvari, Leygues nauk, Poincaré finance in Barthon javna dela. Pravosodno ministerstvo se je ponudilo Bougeoisu.

Pariz, 26. januarja. Obe radikalni skupini sta imeli včeraj skupno posvetovanje in sta sklenili, da bode podpirali le radikalno ministerstvo.

Dunaj, 26. januarja. Semkaj sta prišla ministerski predsednik Banffy in finančni minister Lukacs. Obiskala sta Kalnokya, ministerskega predsednika Windischgrätzta in druge ministre. Banffyja vsprejme jutri dopoldne cesar v zasebni avdijenci in se v

ponedeljek predstavi članom cesarske rodbine.

Dunaj, 26. januarja. „Wiener Tagblatt“ poroča, da cesar dne 6. februarja odpotuje na Cap Martin in ondu ostane do konca februarja.

Rim, 26. januarja. Umrli je msg. Carine, prvi prefekt vaticanske knjižnice.

Shanghai, 26. januarja. Japonci so obkolili Vajhajvaj. Kitajci trdijo, da je v tem mestu dovolj vojakov in živeža, da se bodo lahko branili.

Pariz, 26. januarja. Bivšega prefekta na Korsiki Andréa Tremontelsa, ravnatelja propalega hranilničnega društva so zaprli.

Pariz, 26. januarja. V Vogezih so hudi viharji. Večina železnic je ustavila vožnjo. O kakem ponesrečenju ljudij se ne poroča.

Peterburg, 26. januarja. Car je odredil, da se ima slednje leto 50.000 rubljev iz državnih dohodkov odločiti za potrebne učenjake, slovstvenike in časnikarje v jedno-kratno ali dosmrtno podporo.

Umrli so:

24. januarja. Ana Vider, hišina, 74 let, Lončarska steza 10, ostarelost.

V bolnišnici:

24. januarja. Neča Černak, gostija, 62 let, ostarelost.

Tržne cene v Ljubljani

dne 26. januarja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	6 90	Speh povojen, kgr.	— 64
Rež,	5 35	Surovo maslo,	— 72
Ječmen,	5 50	Jajce, jedno	— 3 1/2
Oves,	6 —	Mleko, liter	— 10
Ajda,	6 90	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	6 —	Telečje	— 62
Koruza,	6 50	Svinjsko	— 56
Krompir,	2 80	Koštrunovo	— 40
Leča, hktl.	12 —	Piščanec	— 58
Grah,	11 —	Golob	— 20
Fižol,	10 —	Sen, 100 kgr.	1 96
Maslo, kgr.	— 92	Slama, 100	1 80
Mast,	— 99	Drva trda, 4 kub.m.	7 40
Speh svež,	— 56	„ mehka, 4 „	5 40

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		razkornera v mm	toplomera po Celsiusu		
7. u. zjut	722 3	—10 6	brezv.	megla	3-60
25 3. u. pop.	720 0	—4 2	sl. svzh.	oblačno	—
9. u. zveč.	722 7	—10 4	brezv.	megla	—
Srednja temperatura —8 4', za 6 4° pod normalom.					

Eksekutivne dražbe.

Janeza Blatnika s Hriba št. 6 (sedaj v Ameriki) zemljišče (840 gld.);

Helene Šinkovec iz Ambrusa št. 46 zemljišče (190 gld.);

Jan. in Marije Zaje iz Malega Korena (sedaj v Ameriki) zemljišče (60 gld.);

Janeza in Doroteje Dereani iz Žužemberka zemljišče (2110 gld.), in

Ant. Skrajnarja iz Ambrusa št. 9 zemljišče (1485 gld.); vsi dne 26. marca in 26. aprila v Žužemberku.

Jan. Hönigmann iz Rakitnice (terjatev 50 gld.) posestvi (331 gld. in 1217 gld.) dne 8. februarja in 8. marca v Ribnici.

Jan. Štefana iz Podoreha (terjatev 4 gld. 11 kr.) posestvi (686 gld. in 280 gld.) dne 1. febr. in 2. marca na Brdu.

Ant. Grudna iz Mal. Osolinika št. 5 zemljišča (2700 gld., 40 gld. in 280 gld.) dne 8. febr. in 8. marca v Vel. Lašičah.

Marije Guna ml. iz Sela pri Zagorju (terjatev 14 gld.) posestvo (250 gld.) dne 6. februarja in 6. marca v Litiji.

Marke Vrvišarja iz Radovice (terjatev 138 gld. 78 kr.) posestva (2117 gld., 155 gld. in 380 gld.) dne 31. januarja in 2. marca v Metliki.

Jos. in Marije Krauland iz Lienfelda posestvo (1691 gld.) s pritliklami (137 gld.) dne 6. febr. in 6. marca v Kočevju.

Jarnejca Strumblija s Studenca hiš. šte. 22 zemljišča (4485 gld.) dne 6. febr. in 6. marca v Ljubljani.

Jakoba Peru iz Korena (terjatev 200 gld.) posestvo (2141 gld. 80 kr.) dne 1. februarja in 2. marca na Brdu.

Jos. Skvarče iz Rovt zemljišče (2050 gld.) dne 16. febr. v Logatcu.

Fr. Kalana iz Zabreznice (radi 24 gld. 25 kr.) zemljišče (4528 gld.) dne 8. febr. in 8. marca v Radovljici.

Jan. Tomšiča iz Loža (radi 51 gld.) zemljišča s pritliklami (1737 gld.) dne 11. febr. in 13. marca v Ložu.

Fr. Janežiča iz Brezovice (terjatev 177 gld. 74 kr.) neprimičnine (2765, 170, 100, 235, 12 in 95 gld.) 16. febr. in 15. marca v Radečah.

Tom. Kuna iz Petkoveca zemljišča (6291 gld., 91 gld. in 811 gld.) dne 14. febr. in 14. marca v Logatcu.

Osrednje ravnanje zavarovalnice „Unio catholica“ 1866 pod jako ugodnimi pogoji marljivega, poštenega, zanesljivega in spretnega

potovalca (akviziterja),

veščega slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. — Prednost imajo v tej stroki že vajeni prosilci. Lastnoročno pisane prošnje, priporočene od dotičnega gosp. župnika, sprejema do včetega 7. februarija t. l. glavni kštop „Unio catholica“ v Ljubljani, Kongresni trg št. 17. 70 3-1

PATENTE,
Muster- und Markenschutz
erwirkt
A. v. STERR, INC.
WIEN, VI.
Mariahilferstrasse 9.

Hiša

med spodnjim in Gornjim Logatcem tik glavne ceste ležeča, za strojarjo popolnoma urejena, v kateri se vs obrt že dolgo časa in tudi še sedaj nahaja, prodaja se pod prav ugodnimi pogoji. 68 3-1
Več pov. lastnik Tomo Lollazzi v Dolenjem Logatcu.

Odlikovana s srebrno svetinjo na obrtni razstavi v Gorici l. 1894.
Podpisani priporoča velečastiti duhovščini, cerkv. oskrbništvom ter slavnemu občinstvu
pristno garantovane
čebelno-voščene sveče
voščene zvitke, sveče nižjih vrst za stransko razsvetljavo cerkvá in pogrebe. Kadilo lagrima, stenje in stekla za večno luč.
Za pristnost sveč, katere nosijo protokol. tvorniško znamko, jamčim s >100 gl. ali 200 kronami.
Nadejaje se obilnih naročil zagotavljam točno porazdelbo po mogoče nizki ceni.
656 12-10 Z odličnim spoštovanjem
J. Kopač, svečar v Gorici.
Voščarna: Solkanska cesta št. 9.
Prodajalnice: Gosposke ulice.
Odlikovana s srebrno svetinjo v Gorici 1891.

Zajamčeno pristno
belo in rudeče
tirolsko vino
po gl. 21, 24, 28 hektoliter iz kleti v Šiški priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu
Jakob Sterle,
krčmar v rokodelskem domu,
Poljske ulice št. 10. 48 3-3

Velikansko izber
vseh mogočih predpustnih predmetov
ima
Frane Karol Bisenius,
Dunaj I., Singerstrasse 11, Mezzanin.
Prosim, pazite na naslov, kajti nimam nobene podružnice. To je najstarejša, najslavnejša in najboljša podjetje.

Vedno najnovejše po nizkih cenah na debelo.

Originalne japonske jakó komične papirne cepice, 10 kom. 40 kr.
Nove kotilijonske ture, 6 parov po 50 kr. in dražje.
Kotilijonski redi v zlatem in srebrnem kartonu vtisnjeni, 10 komadov 6 kr. in dražje. Fini crpe-redi 10 kom. 30 kr. in dražje. Kotilijonski trakovi v novodobnih barvah 10 kom. 15 kr. in dražje, na željo tudi v kvertih v kakoršnemkoli številu sortirani.
Priznana krusna izvršitev dekoracij za plesne prostore.
Dekoracije za plesne dvorane se posojujejo in prodajajo.
Originalni novi pariški šaljivi in norčijivi predmeti 10 kom. 50 kr. in dražje.
Barvasta efektna razsvetljava za kotilijonske podobe, komad po 10 kr. in dražje.
Nenevarni salonski umetni ogonj, dekoracije za zlato dobitke. Gledališki odri se posojujejo in postavljajo, ne da bi se kaj poškodevale robne stene.
Posojilnica obednih miz, stolov, blazinjenih klopi za plesne salone, svečnih lestencev in žirandol. 11 3-1
Ceniki zastoj.

Kašelj odpravite z uporabo slovečih
Kaiser-jevih 594 23-12
prsni bonbonov
kateri najbolje učinkujejo proti kašlju, hripavosti, prehlajenju in zasliženju in so najcenejši.
V zavrtkih po 20 kr. dobivajo se v lekarni Vilj. Mayerja „pri zlatem jellenu“ v Ljubljani, Marijin trg.

Skušena starejša
pestunja
ne manj kot 28 let stara, jako pravna, ki zna lepo in pravilno slovenski govoriti. išče se za Gradec.
Kaj več pov. upravništvo tega lista. 67 3-2

Franc Ivan Kwizda,
c. in kr. avstr.-oger. in kr. rumunski dvorni založnik.

Že nad 30 let z najboljšim uspehom v rabi v mnogih dvornih hlevih, v znamenitejših zasebnih in vojaških hlevih, okrepuje pred in ojačuje po velikih naporih, pri izpahenju, otrpelnosti itd. ter ojači konja za izredno težko vožnjo in tek.
Kwizdov restitucijski fluid
c. in kr. priv. voda za umivanje konj.
Steklenica velja 1 gl. 40 kr. V.
Glavna zaloga: Okrožna lekarna, Korneuburg p. Dunaju.

Pri nakupovanju pazi naj se na varstveno znamko ter zahteva 135 20-18
Kwizdov restitucijski fluid.
Dobiva se v vseh lekarnah in droguerijah.

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli
apneno-železni sirup
Ta že 25 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolje priznani in priporočani prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. Cena steklenice Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.) 196 20-3

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi in a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto-kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj se soredje vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z di. azimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 627 20-7
Osrednja razpošiljalnica za provincije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ Neubau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gg.: lekarničarji: V Ljubljani J. Svoboda, G. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodám, A. Schindler, A. Mizzam, lekarničar. F. Prodám, M. Mizzam, drog.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovecu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kommetter, A. Egger; v Novem mestu: A. pl. Sladoviz; v Št. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina. B. Biasoletto, J. Seravallo, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blažek; v Velikovači: J. Jobat; v Wolfsbergu: J. Huth.

China Serravallo z železom
neobhodno potreben oslabelem in prebolelem
Vzbuja slast do jedi, krepi živce, čisti kri.
Srebrna svetinja: XI. zdravniški kongres v Rimu 1894,
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Benetkah 1894
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Kielu 1894,
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Amsterdamu.
Jako ga priporočajo zdravniške avtoritete, kakor dvorni svetnik profesor dr. baron Krafft-Ebing, profesor dr. vitez Mosetig-Moorhof, profesor dr. Schauta, prof. dr. Monti, profesor dr. Neusser, primarij dr. vitez Nicolich itd.
To odlično zdravilno, okrepevalno sredstvo zaradi dobrega okusa jako radi uživajo otroci in ženske.
Prodaja se v steklenicah po pol litra in po litru v lekarnah.
Lekarna Serravallo v Trstu. 578 30-20
Razpošiljalnica zdravil na debelo. Ustanovljena 1848.
Glavno zalogo v Ljubljani ima: **Lekarna Piccoli** na Dunajski cesti, nadalje tudi **Mayr, Grečelj** in **Trnkóczy**.

Služba cerkovnika in organista
je na Savi ob južni železnici razpisana do sv. Jurija.
Oženjeni imajo prednost. — Prošnje cerkvenemu predstojništvu. 73 3-1

Vsak dan sveži
pustni krofi
dobé pri 30 10-7
Jakobu Zalazniku,
Stari trg št. 21.

RUSKÉ KOSMETICKÉ SPECIALITY

„Crème Venus“
Prostředek k zušlechťení pleti.
Tekutý pudr „Eugenie“
Červené tekuté ličidlo „Eugenie“
Pudr „Eugenie“
v bílé, růžové a krémové barvě.
Barva na vlasy
Kavkazská
essenze na kníry.
G. RIES
VIDEN
N. Grosse Neussel

„Crème Venus“, sredstvo za konserviranje polti. Popolnoma neškodljivo sredstvo, ki zabranjuje, da polt ne postane raskava in se ne srti. Polt postane snežno-bela, nima gub in ostane sveža. „Crème Venus“ nima maščobnih tvarin, ne postane žltav in se more uporabljati v vsakem poljubnem dnevnem in letnem času. V interesu občinstva je, da natanko pazi na varstveno znamko. Cena 2 gl.
Tekoči pudr „Eugenie“ iz mirtovih cvetov, v olepiavo obrazne barve, katero ohrani cvetočo in mladostno. Da obrazu in tihniku, ramenom in rokam mehkost in mramorju slično čistost, odstranjuje vsako raskavost kože in pege. Cena 2 gl.
Rdeče tekoče ličilo „Eugenie“ popolnoma neškodljivo. Daje licem, ustnom in ušesom lepo naravno tudi pri električni razsvetljavi rožasto bojo in se drži tri dni polti. Cena 1 gl. 50 kr.
„Pudr Eugenie“ bel, rosa, crème. Prijemlje se kože ne da bi se kaj opazilo in daje polti naravno mehkost in mladostno svežost. Cena 1 gl. 20 kr., s čopom 1 gl. 50 kr.
„Trizogen“, izborna sredstvo za rast lasij, jači lasišče in ubranjuje, da se ne napravi prhaj. Cena 1 gl. 60 kr.
„Nigritine Végétale“ barva za lase črna in rujava. Lasje obdržé bojo 6 tednov in je nemogoče, razločevati to umetno bojo od naravne. Cena 3 gl. 50 kr.
Tekoče kavkaško mazilo za brke, pospešuje njih rast in je konservira. Žigalo pri tem nepotrebno. Daje brkom poljubno obliko. Cena 75 kr.

Edino zalogo za Kranjsko
ima 622 26-9
FRAN STAMPFEL
v Ljubljani,
Kongresni trg „Tonhalle“ Kongresni trg.

Svoji k svojim!

Podpisani priporočata velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu

čebelno-voščene sveče

za cerkev, procesije in pogrebe,

3 10-8 gospodom trgovcem

voščene zvitke in mēd

za prodajo v škaflj po 15, 20, 40 kg težkih prav po ceni. Za čebelarje

izvrstni garantirani pitaneec

v škatljah po 5 kg à kg 50 in 60 kr., škatlja 30 kr., pošilja se po pošti proti povzetju ali predplačilu. Dobiva se mēd v satovji in pitaneec v škaflj po 20-40 kg prav po ceni.

Za birmo, Božič, Miklavža itd. prodaja raznovrstno medenino na debelo in drobno.

Zaloga in prodaja

brinja in brinjevca

liter glđ. 1.20, mēdeno žganje liter 1 glđ., vse ja lastni izdelek.

Kupuje tudi vsaki čas mēd v panjih, sodčih, kakor tudi vosek in suho satovje, po kolikor mogoče visoki ceni.

Za obila naročila se toplo priporočata in zagotavlja točno in pošteno postrežbo

Oroslav Dolencec

svečar in leetar, trgovina z medom i voskom, Ljubljana, Gledališke ulice 10.

Želodčne kapljice

koje p. n. občinstvo navadno zahteva pod imenom Marijinceljske kapljice.

Te kapljice so zelo prospešne (provzročujejo slast do jela, razstvarjajo sliz, so pomirljive in olajšujoče, ustavljajo krč in krepčajo želodec); rabijo pri nape-njanji in zapečenosti preobloženem želodcu iz jedili in pijačami itd.

Steklenica z rabilnim navódom velja 20 kr., tucoat 2 glđ., 3 tucoat samo 4 glđ. 80 kr.

Priporočata jih

Lekarna Trnkóczy

479 20 zraven rotovža v Ljubljani.

Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

Najboljša, izredno okusna je

župnika Kneipp-a sladna kava

OCHRANNA-ZNÁMKA

v rudečih štirioglatih zavitkih s sliko župnika Kneippa.

Oelzova kava

v rudečih okroglatih zavitkih. 24=2

Vsaka posebej porabljen ali pomešani nameščata popolnem navadno zrnatu kavo. Dobivata se v vsaki boljši prodajalnici.

Kjer ni zaloge, pošlje je izdelovatelj (Oelz v Bregencu) po pošti v zavojih po 4 1/2 kilograma za glđ. 2 10. 639 24-7

Priporočen od polikliniške direktorije.

Uporablja se proti dušljivemu kašlju, boleznim v grlu, v prsih in proti otročjim boleznim.

Konjaka sladni izvleček

Neutrpen za prebolele.

Dobiva se v vseh boljših lekarnah in droguerijah. 590 52-19

Tovarna konjak-sladnega izvlečka v Leipniku.

Pozor!

France Pavšner krojač

v Ljubljani, nasproti gimnaziji

se priporočata prečast. duhovščini in slav. občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih oblek

po nizki ceni, ter zagotavlja trajno delo in uljudno postrežbo. 49 50-2

Zakaj? Zato!

Nova knjiga! Ravno sedaj izišla!

Zakaj? Zato!

Zbirka pravljic, pripovedek in legend za šolo in dom.

Nabral in izdal

Anton Brezovnik,

učitelj. 65 3-3

Cena vezani knjigi 30 kr., po pošti 33 kr.

J. Gientini,

zaloga knjig v Ljubljani.

VIZITNICE
KATOL. TISKARNA

Primerno družinsko ali prijateljsko darilo je

mej dobrimi stvarmi najboljša:

kemično čisti higijenični

Kranjski liker

iz planinskih zelišč

J. Klauer-ja,

trgovca „pri voglu“ v Ljubljani, Pred škofljo.

Isti, specijaliteta prve vrste, je nedosežen glede dobrote in vpliva blagodejno na prebavne organe ter oživiljajoč. Ne smelo bi ga pogrešati nobeno gospodinjstvo.

Dobiva se pri izdelovatelju J. Klauer-ju, trgovcu „pri voglu“, v vseh boljših špecerijskih in trgovinah z jestvinami (delikatesami), kakor tudi v kavarnah. 616 25-25

St. 1391. **Razglas.** 61 3-3

Mestni magistrat Ljubljanski naznanja:

1. Imeniki k letošnjemu novačenju poklicanih, v letih 1874, 1873 in 1872 rojenih domačih mladeničev bodo razgrnjeni pri magistratnem tajniku

od 19. do vštetega 27. januarja t. l.

v ta namen, da jih vsakdo lahko pregleda. in

a) ako bi kdo izpuščen ali napačno vpisan bil, to naznani;

b) zoper reklamacije novačenju podvrženih ali zoper njih prošnje za priznanje v §§ 31.-34. vojnega zakona navedenih ugodnosti ugovarja in ugovore tudi dokaže.

2. Žrebanje onih novačenju podvrženih mladeničev, ki so bili rojeni 1874. leta, vršilo se bo dne 28. januarja t. l. ob 11. uri dopoldne v magistratnem ekspeditu. Žrebanja udeležiti so je vsakteremu dovoljeno.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dne 15. januarja 1895.

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja

kmetijskih strojev in orodja

Strojev za vinarstvo

vsakovrstnih sesalk

pralnih strojev ovijalnikov, zravnalnikov perila

patentovanih mlinov za domačo uporabo,

239 na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri (52-41)

Avgustu Kolb, tovarna strojev

Dunaj, II., Pasettistrasse 29-31.

Prijazna poštena postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Iščem prekupovalce in poštene zastopnike.

Odlikovana zaradi njenih zdravilnih lastnostij in mnogovrstnih slučajev, v katerih izvrstno vpliva, s častno diplomom in zlato svetinjo na zdravilstvenih razstavah v Londonu, Parizu in Genfu.

Tinktura za želodec

lekarnarja Piccolija v Ljubljani

je izborna sredstvo, katero krepča in zdravi želodec ter pospešuje prebavljanje in deluje, da se telo odprē.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani proti povzetju. Zaboj po 12 steklenic velja glđ. 1.36, po 55 steklenic glđ. 5.26 (zaboj tehta 5 kgr.). Poštnino plača vselej naročnik. — Steklenica velja 10 kr. 617 50-9

Sarg-ov zdravstveno oblastveno preizkušeni

(Spričevalo: Dunaj, 3. julija 1887.)

KALODONT

mnogo milijonkrat

preizkušen in potrjen, zobozdravilstveno priporočen, je ob jednom najcenejšem zobe čiščeče in ohranjujoče sredstvo.

Dobiva se povsodi. 620 40-8

Najbolje priporočena za preskrbljenje vseh v kurznem listu zaznamovanih menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda Schelhammer & Schattera

Wien, I. Bezirk, Stefansplatz Nr. 11, Parterre.

Pod Trančo **J. SOKLIČ** Gledal. ulice šte. 1 šte. 6
v Ljubljani

priloga osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestih in na deželi izbrno svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih klobukov 126 52-49
turistiskih klobukov, čepic

Tovarniška zaloga
klobukov e. kr. deorin
založnikov A. J. Fehler v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

Kot nadomestilo za bobovo kavo se priporoča Najkakovostnejša, edina stvar in eda sem po zdravnikih šolskim, otrokom in bolnikom: najkakovostnejša pri mas k bobovi kavi je:

KATHREINER

KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

Najčistejši prirodni plod v celih zrnih, ki se ne daje posušiti.

Se dobi povsod: 1/2 Kile za 25 kr.

ČASTNI DIPLOM 1891-1894 8 ZLATIH KOLAJN

Posor: zahtevajte in jemljite le izvrno sorto s imenom "Kathreiner".

5 15-8

C. kr. priv. zavarovalna družba
RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ
v Trstu
(ustanovljena leta 1838)

vsprejema z najkulantnejšimi pogoji zavarovanja proti škodam, ki jih napravijo ogenj, strela in razpok, dalje proti škodam na odpadkih najemnine vsled požara in razpoka, potem zavarovanje proti nevarnostim pri prevažanju po vodi in po suhem, in zavarovanje za življenje v najrazličnejših kombi nacijah, kakor: kapitalov in rent, plačilnih še pri življenju ali po smrti zavarovane, otroških dot itd.

Zastopstva c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà sprejemajo tudi zavarovanja proti toči na račun družbe za zavarovanje proti toči in za pozavarovanje „MERIDIONALE“ v Trstu.

c. kr. priv. „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA“
na Dunaju

v lastni hiši družbe, L. Wehburggasse. 360 12-8

Zastopstva v vseh glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogerske.

Najstarejša, najzanesljivejša domača izdelovalnica in prodajalnica
pristnih
čebelno-voščenihi sveč

je tvrdka

Fr. Šupevc

v Ljubljani, v Slonovi ulici.

Ustanovljena je bila pred
60 leti.

Prečastita duhovščina blagovoli naj se z naročili o priliki velicih božičnih praznikov obracati naravnost na označeno tvrdko, katera bode postregla z najboljšim blagom.

V zalogi so tudi voščeni zvitki, najrazličnejše svečice za božična drevesca in okraski. 628 6-6

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 64 26-1

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priloga svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tulu, jeklu in niklu
ravno tako tudi

**nihalnih, stenskih
in budilnih ur**

in le dobre do najfinejše kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Rojansko posojilno in konsumno društvo
vpisana zadruga z omejenim poročtvom
v Roanu pri Trstu

priloga čast. duhovščini in drugim rodoljubom na deželi svoje bogato preskrbljeno

prodajalnico in zalogo jestvin
v Trstu, Via Belvedere št. 3,

kjer se prodaja vsakovrstno kolonijalno blago najboljše vrste in po ugodnih cenah. — Razpošilja se po pošti in s tovarnim vlakom. Ceniki na zahtevanje franko.

Tudi pošilja raznovrstna

okoličanska, istrska in laška vina
v sodčkih po 28 litrov in več.

Čast. duhovščina, trgovci in drugi rodoljubi na deželi naj se blagovolé prepricati sami ter podpirati s svojimi naročili edino slovensko narodno podjetje v Trstu.

Društveno predstojništvo.

562 12 Uzorci so na razpolaganje.

Dunajska borza.

Dné 26. januarija.		Dné 25. januarija.		Kreditne srečke, 100 gld.	
Skupni državni dolg v notah	100 gld. 80 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	150 gld. 50 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	149 " —
Skupni državni dolg v srebru	100 " 75 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	163 " — "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 90 "
Avstrijska zlata renta 4%	125 " 85 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	198 " — "	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " — "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 30 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 10 "	Salmove srečke, 40 gld.	69 " — "
Ogerska zlata renta 4%	124 " 50 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	144 " — "	St. Genois srečke, 40 gld.	72 " — "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 20 "	Dunavske vravnjavne srečke 5%	131 " — "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1061 " — "	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	108 " 25 "	Ljubljanske srečke	24 " 50 "
Kreditne delnice, 160 gld.	413 " 75 "	Posojilo goriškega mesta	111 " 25 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	183 " — "
London vista	124 " 25 "	4% kranjsko deželno posojilo	67 " — "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3460 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 " 80 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " — "	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	540 " — "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 86 1/2 "	Prijoritete obveznice državne železnice	227 " — "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	104 " 75 "
Italijanski bankovci	46 " 30 "	" " južne železnice 3%	169 " 30 "	Dunajskih lokal. železnic delniška družba	88 " — "
C. kr. cekini	5 " 81 "	" " južne železnice 5%	130 " 75 "	Montanska družba avstr. plan.	94 " 80 "
		" " dolenskih železnic 4%	98 " 50 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	175 " — "
				Papirnih rubljev 100	133 " — "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri trebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosuge kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnici.